

2007. a SAKSA KEELE RIIGIEKSAMI OSAD, AJALINE KESTVUS JA ÜLESANDETÜÜBID

Tulenevalt haridusministri 23.01.2002 a määruse nr 18 „Õpitulemuste välishindamise põhimõtted, riigieksamitööde, põhikooli lõpueksamitööde ja üleriigiliste tasemetööde koostamise, hindamise ja tulemuste analüüsi alused“ § 1 on riigieksamid õpitulemuste hindamise süsteemi koostisosa.

Vastavalt ülalviidatud määruuses sätestatud õpitulemuste välishindamise süsteemi eesmärkidele ning riigieksamile esitatavatele nõuetele, on võõrkeelte riigieksami eesmärgid järgmised:

- 1) hinnata põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust gümnaasiumiastme lõpus;
- 2) anda koolile ning õpetajatele võimalus hinnata oma õpilaste õpitulemusi üleriigilisel taustal;
- 3) suunata gümnaasiumi riigieksamate sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid;
- 5) anda välishindamise tulemuste põhjal tagasisidet kõigile asjast huvitatud osapooltele ning võimaldada kavandada ja teha muudatusi riiklikus õppekavas, õppekirjanduses, õpetajate täienduskoolituses, võimaldada suunata vastavat arendustööd.

Võõrkeele riigieksam kontrollib vastava võõrkeele alaseid pädevusi nelja osaoskuse (kirjutamine, kuulamine, lugemine ja kõnelemine) Euroopa Nõukogu keeleoskustasemel B2 ning keele struktuuri tundmise kaudu.

Eeldatavad õpitulemused põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi gümnaasiumi lõpus:

kuulamisel gümnaasiumi lõpetaja

- mõistab erinevate kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid eeldusel, et need on lähedased standardkeelele;
- suudab jälgida raadio- ja TV-uudiseid ja -teateid, et saada vajalikku infot;
- oskab eristada selgelt väljendatud tooni ja suhtumist, panna tähele rõhuasetusi ja mõttefraase;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu;
- teab oma emakeeles enamkasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti kuulates;
- suudab eristada kuuldu detaile ja järjestada sündmusi;
- suudab jälgida lühiloengut (5–10 min) ning eristada sellest olulist infot.

lugemisel gümnaasiumi lõpetaja

- suudab lugeda funktsionaalstiililt erinevaid tekste, nende hulgas mitmesuguseid kasutamisyhiseid;
- suudab määratleda teksti peaideed (mis on kas välja öeldud või millele on vihjatud) ja autori eesmärgid;
- oskab leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot;
- oskab teksti mõistmiseks kasutada pealkirju, illustratsioone, jooniseid, skeeme, erinevaid kirjalpilte;
- oskab tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu (liitsõna üksikkomponendid ja sõnaliited);
- teab oma emakeeles kasutatavate rahvusvaheliste sõnade tähendusi ning oskab neid teadmisi kasutada võõrkeelset teksti lugedes;
- oskab leida õpitava võõrkeele vahendusel infot erinevatest allikatest, seda valida ja kasutada;
- oskab kasutada eriliigilisi sõnaraamatuid ja teatmeteoseid.

kirjutamisel gümnaasiumi lõpetaja

- oskab kirjutada teateid, ametlikke ja mitteametlikke kirju;
- oskab loetu ja kuuldu põhjal märkmeid teha, olulist kokku võtta;
- oskab täita ankeete ja vastata küsimustikele;
- oskab kirjutada elulookirjeldust (CV);
- oskab kirjutada kirjeldavaid, analüüsivaid ja arutlevaid kirjandeid, referaate ja lühiartikleid ajalehele;

- tunneb õigekirja ja lausemärgistusi, vajadusel oskab neid kontrollida teatmeteoste abil;
- oskab liigendada ja vormistada erinevaid tekste.

rääkimisel gümnaasiumi lõpetaja

- kasutab vastavale võõrkeelele omast intonatsiooni, rütmi ja rõhku;
- oskab vestelda põhitemaatika ulatuses ning esitada ja põhjendada oma vaateid ja seisukohti;
- tunneb suhtlusetiketti ja oskab seda kasutada;
- oskab suhelda võõrkeeles nii vahetult kui ka telefoni teel;
- oskab vahetada infot, esitada küsimusi ja väljendada oma mõtteid ühiskondlike probleemide ja sündmuste kohta;
- oskab vestluses vajadusel kasutada kompensatsioonistrateegiaid.

2007. a riigieksam jääb oma ülesehituselt sarnaseks 2006. a riigieksamiga.

<i>Eksamiosa</i>		<i>Kestus</i>	<i>Max punkte</i>
	Kirjutamine	80 min	20
<i>Vaheaeg</i>		<i>30 min</i>	
II osa	Kuulamine	35 min	20
III osa	Lugemine	50 min	20
IV osa	Keele struktuur	40 min	20
KOKKU :	Eksami kirjalik osa	235 min	80
V osa	Suuline osa	10*+15 min	20

*Eksaminandil on eraldi ruumis ettevalmistuseks aega 10 minutit.

Kuulamine

Kuulamisosa koosneb **32** üksikküsimusest, mis jagunevad kolme erinevat tüüpi ja erineva raskusega ülesande vahel. Kuulamisosa tekstide kogupikkus on umbes 1500 sõna. Tekste kuulatakse kaks korda. Salvestatud kuulamisosa kogupikkus on 35 minutit.

Kuulamisülesannete tekstid võivad olla seotud

- raadiouudiste;
- argivestluste;
- teadaannete;
- intervjuude;
- ülevaadete,
- koosolekute,
- loengute kuulamisega.

Võimalikud ülesandetüübid:

- järjestamisülesanded (lausete järjestamine kuuldu põhjal);
- sobitamisülesanded (kuuldu ja kirjaliku loetelu kokkusobitamine, teema ja teksti kokkusobitamine, liikumine kaardil kuuldu juhendite järgi);
- info ülekandmise ülesanded (lausete, tabelite, skeemide ja kaartide täiendamine kuuldu põhjal);
- valikvastustega ülesanded (õige-vale vastusega küsimus, etteantud variantidest õige leidmine);
- lünkülesanded,
- lühivastusega ülesanded.

Lugemine

Lugemisosa koosneb **32** üksiküsimusest, mis jagunevad kolme erinevat tüüpi teksti (ajakirjandus-, ilukirjandus- või reklaamtekstid) ja kolme-nelja erineva raskusega ülesande vahel. Tekstide kogupikkus on umbes 1100 sõna.

Lugemisülesande tekstid võivad olla seotud:

- kirjade ja teadete lugemisega (erakirjad, ametlikud kirjad, lühisõnumid jne);
- info hankimisega mitmesugustest tekstidest (huvialadega seotud tekstid, ilukirjanduslikud tekstid, ajaleheartiklid, kuulutused jne);
- instruksioonide lugemisega (korraldused, olmetehnika kasutusjuhised jne).

Võimalikud ülesandetüübid:

- lünkülesanded (tekstis kustutatud sõnade või sõnaosade kirjutamine konteksti, lünga täitmine etteantud valikutega),
- sobitusülesanded (pealkirja ja tekstilõigu kokkusobitamine; sõnade, väljendite või lausete sobitamine teksti, sõnade ja sõnaseletuste kokkusobitamine);
- info ülekandmise ülesanded (lausete, tabeli või skeemi täiendamine loetu põhjal);
- valikvastustega ülesanded (õige-vale või õige-vale-tekstis info puudub vastusega küsimus, etteantud variantidest õige leidmine);
- järjestamisülesanded (lausete järjestamine loetu põhjal või tekstilõikude korrastamine terviklikuks tekstiks);
- lühivastustega ülesanded (kolme-neljasõnalised vastused).

Kirjutamine

Kirjutamisosa koosneb kahest ülesandest kogupikkusega 300 sõna $\pm 10\%$ sõna (1. ül. 80-100 sõna, 2. ül. 180-200 sõna)

Võimalikud ülesandetüübid:

a) konkreetsele lugejale suunatud või alusmaterjalile toetuvad ülesanded, mis määravad täpsemalt, miks, kellele ja mida peab kirjutis teatama

- isiklik kiri;
- (pool)ametlik kiri;
- lühiartikkel, uudislugu;

b) teemakirjutised (eksaminandidele antakse **üks** teema)

- kirjeldav, analüüsiv või arutlev kirjand;
- aruanne.

Keele struktuur

Keelestruktuuriosa koosneb **40** üksiküsimusest, mis jagunevad kolme-nelja ülesande vahel. Keelestruktuuriosa kontrollib riikliku õppekava gümnaasiumi ainekavas nõutud grammatika omandatust (vt keeleteadmisi).

Võimalikud ülesandetüübid:

- lünkülesanded;
- sobitusülesanded;
- valikvastustega ülesanded;
- järjestamisülesanded;
- grammatikavigade leidmine ja parandamine.

Rääkimine

Rääkimisosa:

- 1) sissejuhatav vestlus (enesetutvustus);
- 2) monoloog, mis põhineb etteantud u **150**-sõnalisel tekstil, ning sellele järgnev suunatud vestlus;
- 3) rollimäng.